

Roman Sidor, Geografický horizont kupců na Starém Městě pražském v letech 1625–1705. Bakalářská práce. Praha, Fakulta humanitních studií UK, 2018, 63 s. + 16 s. příloh

posudek vedoucího práce

Bakalářská práce Romana Sidora je cenným vkladem do diskuse o původu zahraničních kupců působících v Praze v 16. a 17. století. Autor ke svému výzkumu využil bohatou pramennou základnu (pět cechovních knih, tři knihy měšťanských práv Starého Města pražského, Lívovy seznamy pražských novoměšťanů a okrajově též vydanou edici pamětí Jana Jiřího Haranta z Polžic a Bezdržic), která mu posloužila k vzájemnému porovnání, doplnění a zpřesnění dat publikovaných v pracích Miloše Dvořáka a Josefa Janáčka. I když se mu podařilo dohledat místo původu jen u 52% nově přijatých kupců na Starém Městě pražském, přínos práce je nepopíratelný.

Práce se primárně soustředí na pobělohorské období, zabývá se však i situací v 16. století, což autorovi umožňuje doložit proměnu skladby cizinců a povahy kosmopolitního charakteru Prahy po roce 1620. Podrobněji si všímá zejména nápadného nárůstu Italů v Praze, který vnímá nejen jako důsledek proměny náboženské situace, ale také v souvislosti se ztrátou dominantní pozice italských kupců v Evropě po roce 1500 a s jejich novou orientací na střední Evropu (s. 38, 54-55). Tuto v zásadě správnou tezi by však bylo třeba podložit více argumenty. Výsledky autorova archivního výzkumu vybízejí k hledání i dalších souvislostí, které zde explicitně artikulovány nejsou. Otázkou do diskuse by například mohlo být zamyšlení nad tím, zda a případně nakolik mohl omezený přístup k silnému nizozemskému kapitálu (absence nizozemských kupců v Praze) v pobělohorském období zbrzdit hospodářský vývoj českých zemí nastartovaný v 16. století. Jinou otázkou, která se nabízí, je vysvětlení, proč nebyli v pobělohorské Praze zastoupeni kupci z Vídně. Bylo to proto, že Čechy na rozdíl od Moravy a Slezska nepatřili do tradiční spádové oblasti vídeňských kupců, nebo k tomu vedly i jiné důvody? Zvláštní pozornost by si rovněž zasloužila problematika nobilitovaných měšťanů z řad zahraničních kupců.

Práce je jak po věcné, tak formální stránce zpracována velmi dobře. Autor výstižně charakterizuje použité prameny a literaturu, podrobně se věnuje metodám, zjištěná data je schopen hodnotit s kritickým nadhledem a v širších souvislostech. Rozsáhlý, hustě psaný text, více než 300 poznámek, soupisy zahraničních kupců a mapy v přílohách – to vše je dokladem důkladného přístupu autora ke zvolenému tématu.

K práci mám jen několik drobných výhrad. Především text je místy málo přehledný. Bylo by vhodné lépe strukturovat výzkumné otázky a rozdělit je na hlavní a na dílčí podotázky.

Podobnou strukturu by měly mít i odpovědi na výzkumné otázky v závěru práce. V přílohách by u jednotlivých seznamů členů kupecké konfraternity neměl chybět přesný odkaz na zdroje včetně signatur, aby bylo zřejmé, které knihy byly pro jejich sestavení využity. Jedna z metod, kterou Sidor nereflektovaně využil a jež by stála v kontextu prezentované práce za zmínku, je metoda prosopografická (k tomu například Jiří Stočes, Prosopografie – od nadšení ke skepsi a zpět, Český časopis historický 110, č. 3-4, (2012), s. 765–788, dostupné online <https://biblio.hiu.cas.cz/files/46361#pagemode=thumbs&page=367>). I když je autorovo vyjadřování velmi kultivované, přece se místy nevyhnul některým formulačním nepřesnostem (například s. 25 a 41: „v přílohách Miloše Dvořáka“ místo v přílohách studie Miloše Dvořáka, s. 56: „pražská kupní síla“ místo kupní síla pražských měšťanů), vzácně se vyskytnou i gramatické chyby (s. 29, 56 a jinde), na s. 37 chybí odkaz na citovanou práci Josefa Janáčka, na s. 31, pozn. 109 neúplná první citace, chybí údaje o místě a roce vydání.

Celkově hodnotím bakalářskou práci Romana Sidora jako **výbornou** a doporučuji ji po přepracování publikovat a rovněž přihlásit do celostátní soutěže studentů historie.

V Praze 10. 6. 2018

PhDr. Roman Zaoral
vedoucí práce